

דחיפיות של אסכולה || דחיפיות של ה parletre¹

התשובה שקיבלה/ קולגה בימים אלה בריאיון אצל מזכירת הקרטלים של הפאס, הלמה בי בהפתעה. בתשובתה לקולגה, "decided worker" בשדה הפרוידיאני, ציינה המזכירה המראינת: ניכרים הסימנים המעידים על פאס. על אירוע סיום האנליזה. ניכר גם הסיפוק. אבל, לא נמצאה סיבה לאפשר לגשת למנגנון הפאס שכן לא ניכר איווי למינוי AE. זו אפשרות לתשובה "בטרם" שלא העליתי בדעתי. עד כדי לחזור ולקרוא בטקסטים של האסכולה על הפאס, בנקודות שונות בזמן, החל מהמצאתה בפרופוזיציה של לאקאן מ 1967. בהקדמה לסמינר 11 מ 1976 מבהיר לאקאן שמנגנון הפאס, לא נועד לכולם: "השארתי זאת לרשות אלה המוכנים להסתכן בלהעיד, במקרה הטוב, על האמת המשקרת. עשיתי זאת מכוח הרעיון היחיד המתקבל על הדעת שיצרתי לגבי האובייקט, זה של האובייקט כסיבת האיווי, של זה שחסר." ועוד הוא שם דגש על מה שדחוף, על הדחף שדחוף את parletren (הווייה מבעד לדיבור) "לעשות היסטוריה מעצמו, כלומר לעשות היסטוריה בעצמו מבלי להיות בזוג עם האנליטיקאי שלו." סיינהאב בארגומנט לקראת כנס "דחוף": "בלאקאן האחרון ביותר, הנקודה הארכימדית של הפאס מתמקמת בדחיפות. הפאס נעשה על ידי הדחיפות לחיים". "זה דחוף". יחד עם הערה של מרקו מאואס שהצביע על השימוש שעשה פרויד במונח not des lebens ב"פירוש החלומות" ובפרייקט "על מנת לשרטט רגעים של הולדת האיווי", מתאפשר להצביע על הפאס הראשון באנליזה, כרגע הולדת איווי, איווי של אנליטיקאי.

ומה באשר לאסכולה? מה היא חושבת? (בהשראת התיאוריה של טורינו על אסכולה כסובייקט)

הפאס הוצע על רקע הפירוק וההקמה בנפרד של החברה הצרפתית לפסיכואנליזה וכחצעה נגדית לזו שמציעה IPA עבור שאלת ההכשרה, ועבור המוסד הפסיכואנליטי. "על רקע הכשל מצידן של החברות הפסיכואנליטיות בנוגע לתפקודן וחובתן להמציא דרכים חדשות שתוכלנה להגביל את הטעויות והפגמים של הארגון שלהן."² בזמנו של לאקאן, נשמעה העדות על ידי מתי מעט, חברים באסכולה אשר מונו למלא תפקיד במנגנון של הפאס. כמו כן, המינוי של ה AE היה מוחלט וללא דרישה נוספת.

ב 1990, בקולקוויום במדריד הניח מילר תשתית לפאס בכניסה לאסכולה. בהתאמה לשני אופני המינוי שהציע לאקאן בערבות של אסכולה, מינוי AE שמבקש העובר דרך הפאס ומינוי AME שממנה האסכולה ביוזמתה, שאל מילר: "האם לא יהיה זה שיפור להציע לא רק דרך אחת להכנס לאסכולה אלא שתיים? לתת לכל אחד את חופש הבחירה לבחור אם לבקש להיכנס בהתבסס על עבודתו לטובת הסיבה האנליטית, או אם הוא רוצה להכנס כאחד שעבר אנליזה, דרך הפס, בטענה שעושה את העבודה האנליטית כאנליזנט?"³ תימוכין לשאלה של מדריד, מצא מילר באיגרת לאיטלקים מ 1974 ששלח לאקאן לשלושה פסיכואנליטיקאים ברגעים של כינון מוסדי ראשוני. הפאס בכניסה לאסכולה פעל במשך עשור לערך, ובוטל.

ב 2009, לאחר שנים שחלפו מאז מונה AE ע"י הקרטלים של הפאס, מעיד סיינהאב: "האסכולה חייתה רגע של דחיפות.. נותרתי כשבמצב דחיפות זה ז'א-מילר ביצע סדרה של אקטים הכרחיים בכדי להחיות את הפאס, בכדי להחיות את הפסיכואנליזה. מכיון שעל כך מדובר. היה צורך להחיות את הפאס"⁴.

2009 ז'א-מילר מעיד על עצמו שקורא את המבוא לסמינר 11- כחזרה של לאקאן לפאס. בקריאתו, מבחין מילר בין פאס בדוקטרינה הקלאסית, המתמקד באירוע מעבר שאירע בתוך האנליזה: הולדת איווי של אנליטיקאי, הולדתו של "סובייקט ידען" ביחס לסיבת האיווי שלו, כזו שעליה ניתן להעיד באמצעות אמת משקרת ובין דוקטרינה חדשה לפאס, שאותה הוא מבנה מקריאתו באותו מבוא. זו דוקטרינה חדשה המדגישה את האמת כשקרנית, ומושתתת על הממשי של הלא מודע, על סיפוק ועל הדחיפות להשיגו: "הסיום היחידי של האנליזה הינו הסיפוק המציין את סופה"⁵ היא מדגישה את הליך

¹ Parletre - הווייה מדברת, תורגם גם: הווייה מבעד לדיבור

² אלמנך II מבוא

³ ז'א-מילר 1990 השאלה של מדריד

⁴ ב. סיינהאב 2009 מצב דחיפות, בתוך כתב עת סיבת האיווי 2013/1

⁵ ז'א-מילר 2009 דקויות בפסיכואנליזה

הפאס (השני) כ'דעת עשות': "אנליטיקאי אחד, יהיה מי שיידע לאמוד את הפער בין אמת וממשי ואשר לפיכך, ידע לייסד את ההתנסות האנליטית, כלומר את ההיסטריזציה של השיח." (שם).

ב2010 מדגיש מילר⁶ אלמנטים השאולים מעולם הבמה: "על האנליזה להסתיים באיווי לחשיפה, משהו מהאיווי של שחקן, ואילו חבר המושבעים של הפאס, כמו במבחן בד ועבודת ליהוק, עליו להמר בבחירתו בעובר שיהיה כוכב של הפסיכואנליזה". מילר המציא את המופע בפומבי ואת מחיאות הכפיים בסוף כדי לעודד אנשים לפנות לפאס. העובר אם כן, בדוקטרינה החדשה, נדרש לעבודה נוספת לאחר קבלת המינוי, כזו המחייבת מסע הופעות ואיווי לחשיפה.

בערב פאס בג'יאפ 28.1.17 מסר דומיניק הולוט עדות ברוח זו: "התשובה של ועדת הפאס מהמרת על העובדה שהאנליזנט המציג את עצמו, יהפוך את המסקנה האנליטית שלו, את המסלול האנליטי שהוא עשה, למעשה הוראה. על השאלה הזו עונה הוועדה של הפאס".

נקודות אלה שציינתי מאפשרות, אולי, למקם את התשובה שנתנה לאחרונה מזכירת הקרטלים. לא ללא שארית.

הערות לדיון:

1. הפאס מהווה המצאה יוצאת מן הכלל בכל השתמעות אפשרית, שיש בה מן הממשי למרחבים השונים של יישום השיח הפסיכואנליטי ולעתידיה של הפסיכואנליזה. החל בפרופוזיציה היווה הפאס חתך שהוביל למשבר ולפרישה מהאסכולה ומאז נכתב מחדש ונקרא לשימוש באופנים שונים, ברגעים שונים של דחיפיות בחיי האסכולה ובהתאם לתקופה.

2. ה'דעת עשות' עם הסנטום מעתיק את נקודת הכובד בפאס ללב השיח והדחיפיות של התקופה.

3. דחיפות של parletre לפנות למנגנון הפאס, ודחיפיות בחיי אסכולה – אין-יחס מיני ביניהם.

מלכה שיין
5 בינואר 2019

⁶ ז'א-מילר 2010 הזוהי פאס